

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UPPSALA**

DOM
2010-06-17
Meddelad i
Uppsala

Mål nr
3920-10
Enhet 1

SÖKANDE

Svensk Markservice AB, 556420-4823
Norra Järnvägsgatan 19
791 45 Falun

Ombud: Jur.kand Mikael Flingman
LRF Konsult AB
Box 16391
103 27 Stockholm

MOTPART

Östhammarshem
Box 26
747 02 Gimo

ÖVERPRÖVAD UPPHANDLING

Östhammarshems upphandling avseende tillsyn och skötsel av tomtmark

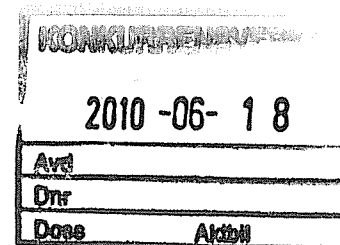
SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

Förvaltningsrättens interimistiska beslut av den 7 maj 2010 upphör därmed att gälla.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Stiftelsen Östhammarshem (Östhammarshem) har begärt in anbud i offentlig upphandling avseende tillsyn och skötsel av tomtmark. Upphandlingen har genomförts som ett öppet förfarande. I tilldelningsbeslut den 29 april 2010 antogs Peab Sverige AB (Peab) som leverantör.

Svensk Markservice AB (bolaget) begär överprövning av upphandlingen och yrkar i första hand att upphandlingen ska rättas på så sätt att en ny utvärdering sker och att bolaget tilldelas upphandlingen såvitt avser tillsyn och skötsel av tomtmark för i vart fall Öregrund, Hargshamn och Valö samt eventuellt ytterligare områden. Bolaget har, trots begäran inte erhållit handlingar utvisande lämnade anbud för respektive områden. Med anledning härav vet bolaget inte huruvida man har lägst anbud avseende ytterligare områden. Man vet dock att man lämnat lägst anbud såvitt avser de tre angivna områdena. I andra hand yrkar bolaget att upphandlingen ska göras om. Bolaget yrkar även att förvaltningsrätten ska förelägga Östhammarshem att till bolaget ge ut handlingar utvisande de anbud som lämnats för respektive område.

Östhammarshem har brutit mot LOU. Detta då Östhammarshem valt anbud som är dyrare än bolagets. I förfrågningsunderlaget står angivet att ”beställaren kommer vid anbudsvärderingen att anta en eller flera entreprenörer för alla orterna med det anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt”. Östhammarshem har vid utvärderingen lämnat upphandlingen till Peab, varvid man företagit en utvärdering genom att lägga ihop samtliga lämnade anbud till ett belopp. Detta trots att bolaget haft lägst anbud på i vart fall tre områden. Av LOU och dess intentioner framgår tydligt att man ska tillämpa lägsta anbud vid utvärdering samt att man ska behandla leverantörerna lika. Så har inte skett.

I förfrågningsunderlaget anges att beställaren kan anta en eller flera entreprenörer för alla orterna med det anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt. Så har inte skett när man gör en sammanläggning av samtliga lämnade anbud för de olika objekten. Texten i förfrågningsunderlaget är inte tillräckligt tydlig för att leverantören ska veta hur utvärdering och tilldelning kommer att ske. För det fall man ska utvärdera på det sätt som skett strider förfrågningsunderlagets utformning mot LOU:s bestämmelser och intentioner, nämligen att man ska välja lägsta anbudspris. Detta då man av lämnade anbud klart kan utläsa anbud för separata delar. Förfrågningsunderlagets utformning är i så fall sådan att den inte uppfyller LOU:s kriterier. Utvärdering och tilldelning ska ske för i förfrågningsunderlaget varje angiven del.

Bolaget har lämnat anbud för Öregrund med 210 000 kr jämfört med Peabs 260 000 kr, för Valö med 56 000 kr jämfört med Peabs 106 000 kr och för Hargshamn med 98 000 kr jämfört med Peabs 190 000 kr. Vad gäller de ytterligare områdena har bolaget ingen uppgift om Peabs anbud då Östhammarshem vägrar att lämna ut dessa uppgifter. Bolaget förhindras genom Östhammarshems agerande att kunna göra gällande sin fullständiga lagliga rätt.

Östhammarshem bestrider bolagets samtliga yrkanden och anför bland annat följande. Östhammarshem har i förfrågningsunderlaget angivit att en eller flera entreprenörer kan komma att antas. I förfrågningsunderlaget har Östhammarshem även begärt att anbudsgivarna ska ange den totala anbudssumman där man är beredd att ta helhetsansvaret, vilket framgår av anbudsskissens jämte upphandlingsföreskrifterna punkt UF 3.315 med hänvisning till särskilda föreskrifter SF0 s. 5. Östhammarshem anser därmed att man följt och uppfyller LOU:s kriterier för upphandling.

Östhammarshem har den 1 februari 2010 skickat ut anbudsfrågan avseende tillsyn och skötsel av mark på sju platser i Östhammars kommun; Gimo, Alunda, Österbybruk, Östhammar, Öregrund, Hargshamn och Valö. Östhammarshem har mottagit tre anbud. Peab har angett det totalt sett lägsta priset på en totalentreprenad för såväl sommar som vinter. I det förfrågningsunderlag som gått ut till anbudsgivarna har Östhammarshem angett att en eller flera entreprenörer kan komma att antas. Tanken med formuleringen var att kunna välja en entreprenör för sommarskötsel och en för vinterskötsel. Östhammarshem har även begärt en uppdelning av entreprenadkostnaden per ort för att få möjlighet att följa upp kostnaden mot den områdesvisa årsbudgeten där varje områdeschef har ekonomiskt ansvar för sitt område. Syftet var inte att anta de enskilt lägsta anbuden och därmed få flera entreprenörer med skilda arbetsuppgifter. Det är viktigt för Östhammarshem som fastighetsförvaltare att få både en praktisk och samtidigt ekonomiskt fördelaktig upphandling. I upphandlingen har samtliga anbudsgivare lämnat anbud på samtliga orter. Östhammarshem har då funnit det klokt att anta den entreprenör som angett den lägsta totala anbudssumman, vilket Östhammarshem också begärt ska anges. Det är inte praktiskt och ekonomiskt försvarbart att dela upp arbetet i småbitar.

Bolaget anför i yttrande bland annat följande. Bolaget har inte i sin begäran om överprövning gjort gällande att man skulle nyttja olika entreprenörer på samma ort. Det som sägs är att man ska träffa avtal med den entreprenör som lämnat lägst anbud på varje ort. Detta helt i enlighet med förfrågningsunderlaget och den intention som lagen om offentlig upphandling har. Ordalydelsen i förfrågningsunderlaget om att man kan komma att anta en eller flera entreprenörer går inte att förstås på så sätt Östhammarshem angett. Man kan inte förstå att det skulle röra sig om en för sommarskötsel och en för vinterskötsel. I sådant fall skulle förfrågningsunderlaget haft denna ordalydelse, alternativt skulle det angetts

en eller två entreprenörer. Detta framförallt mot bakgrund av att skötseln sedan tidigare sköts av tre stycken entreprenörer. Således finns det klart fog för bolagets tolkning, om att lägsta anbud per ort skulle erhålla upphandlingen. Då bolaget lämnat lägst anbud vad gäller i vart fall tre orter ska man erhålla upphandlingen avseende dessa.

Förvaltningsrätten har den 4 juni 2010 avslagit bolagets yrkande om att förvaltningsrätten ska förelägga Östhammarshem att till bolaget ge ut handlingar utvisande de anbud som lämnats för respektive område. Förvaltningsrätten förelade bolaget i samband med beslutet att slutföra sin talan i målet senast den 11 juni 2010. Bolaget har inte avhörtts.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

I 1 kap. 9 § LOU stadgas att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I 16 kap. 1 § LOU anges följande. En leverantör som anser sig ha lidit eller kan komma att lida skada enligt 2 § får i en framställning till allmän förvaltningsdomstol ansöka om åtgärder enligt den paragrafen.

Vid direktupphandling får en ansökan enligt första stycket inte prövas efter den tidpunkt då det finns ett avtal om upphandlingen.

Vid tillämpning av ett annat förfarande än som avses i andra stycket får en ansökan inte prövas efter den tidpunkt då det finns ett kontrakt. Den får dock prövas till dess att tio dagar gått från det att

1. den upphandlande myndigheten lämnat underrättelse enligt 9 kap. 9 § till anbudssökandena eller anbudsgivarna, eller
2. rätten, om den har fattat ett interimistiskt beslut, upphävt det beslutet.

I 16 kap. 2 § LOU anges följande. Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Rätten får omedelbart besluta att upphandlingen inte får avslutas innan något annat har beslutats. Rätten får dock låta bli att fatta ett sådant

interimistiskt beslut, om den skada eller olägenhet som åtgärden skulle medföra kan bedömas vara större än skadan för leverantören.

Handlingarna i målet

I upphandlingsföreskrifter punkt UF3.315 anges följande. Uppdelning av anbudssumman. Priset ska delas upp enligt anbudsformulär.

Enligt anbudsformuläret ska priset delas upp enligt följande.

Ort	Sommar- Skötsel	Tak- rondering	Rondering Motorvärmare/ beslysningsstolpar	Garage Rondering	Pris
Gimo					SEK/År
Österbybruk					SEK/År
Alunda					SEK/År
Östhammar					SEK/År
Öregrund					SEK/År
Hargshamn					SEK/År
Valö					SEK/År

Ort	Snöröjning	Halkbekämpning	Sandupptagning	Pris/tillfälle
Gimo				SEK/tillfälle
Österbybruk				SEK/tillfälle
Alunda				SEK/tillfälle
Östhammar				SEK/tillfälle
Öregrund				SEK/tillfälle
Hargshamn				SEK/tillfälle
Valö				SEK/tillfälle

I särskilda föreskrifter, SF0, under rubriken "Allmänt" anges bland annat följande. Anbudet kan lämnas på hela eller delar av området på både sommar- och vinterskötsel eller delat mellan sommar- och vinterskötsel eller var för sig. Totala kostnaden ska anges i anbudet. Pris ska avse hela tjänsten.

I upphandlingsföreskrifter punkt UF3.52 anges bland annat följande. Beställaren kommer vid anbudsutvärderingen att antaga det anbud som är ekonomiskt och kvalitets- och miljömässigt mest fördelaktigt med hänsyn till:

- Pris (total entreprenadkostnad inkl. förväntade tilläggsarbeten). Maxpoäng 80
- Kvalitets- och miljökriterier. Maxpoäng 20

I anbudsinfördran anges att beställaren vid anbudsutvärderingen kommer att anta en eller flera entreprenörer för alla orterna med det anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt.

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrätten har att ta ställning till huruvida Östhammarshem, i de avseenden som bolaget påstått, brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan tillämplig bestämmelse, och i sådant fall om detta har medfört att bolaget lidit eller kan komma att lida skada.

Av upphandlingsföreskrifterna punkt UF3.52 framgår bland annat att Östhammarshem kommer att anta det anbud som är ekonomiskt och kvalitets- och miljömässigt mest fördelaktigt med hänsyn till bland annat pris. Med pris avses den totala entreprenadkostnaden. Vidare har i anbudsinfördran angetts att Östhammarshem kommer att anta en eller flera entreprenörer för alla orterna med det anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt.

Förvaltningsrätten anser att Östhammarshems förfrågningsunderlag brister i vissa avseenden vad avser antalet leverantörer som kommer att antas i upphandlingen. Av upphandlingsföreskrifterna UF3.52 framgår dock bland annat att det är det anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt med hänsyn till det totala priset som kommer att antas. Det framgår inte av

upphandlingsföreskrifterna att de olika områdena ska bedömas var för sig vad avser pris. Som framgår av RÅ 2002 ref 50 får vissa ofullständigheter i förfrågningsunderlaget accepteras. Det faktum att det vid en läsning av anbudsinfordran och upphandlingsföreskrifterna finns ett visst utrymme för olika tolkningar av hur många leverantörer som ska antas kan enligt förvaltningsrättens mening inte utgöra en sådan brist i upphandling som föranleder att en ny utvärderingen ska göras eller att upphandlingen ska göras om. Bolagets ansökan om överprövning ska således avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (Dv 3109/1a)

Bertil Moliis

rådman

Målet har föredragits av Andreas Lund.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

